

Sammenfattende redegørelse for miljøvurdering af bekendtgørelse om en energipark ved Nørre Nebel i Varde Kommune

Baggrund

Plan- og Landdistriktsstyrelsen har i samarbejde med relevante statslige myndigheder, landets kommuner og VE-branchen identificeret en række potentielle arealer til energiparker rundt om i Danmark. Det er arealer, der er indmeldt af kommuner og virksomheder. Energiparkerne udpeges i bekendtgørelser med ophæng i Lov om statsligt udpegede energiparker (Lov nr. 614 af 11. juni 2024). Et af de potentielle arealer ligger ved Nørre Nebel i Varde Kommune, og Plan- og Landdistriktsstyrelsen har igangsat en proces med at udarbejde en bekendtgørelse til at udpege arealet til en energipark. Udkast til bekendtgørelse om en energipark ved Nørre Nebel i Varde Kommune fastlægger rammer for projekter, der er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2 punkt 3a. Udkastet til bekendtgørelsen er derfor omfattet af miljøvurderingspligt.

Udkast til bekendtgørelse om en energipark ved Nørre Nebel i Varde Kommune fastsætter, at et areal ved Nørre Nebel er en energipark, og at den er udpeget med henblik på at fremme opstilling af vindmøller og solcelleanlæg. Udkast til bekendtgørelse indeholder ikke delområder. Der kan tilvejebringes plangrundlag og administration m.v. med henblik på etablering af vindmøller og solcelleanlæg indenfor det fulde areal af den foreslåede udpegning.

Området udgør samlet cirka 279 hektar, og benyttes i dag overvejende til landbrug. Indenfor det foreslåede areal er i dag overvejende landbrudsarealer, samt flere kortlagte beskyttede naturtyper.

Med baggrund i lov om statsligt udpegede energiparker skaber udkast til bekendtgørelse om en energipark ved Nørre Nebel bedre rammer for opstilling af solcelleanlæg og vindmøller. Konkret medfører udpegningen af et område som energipark en række lempelser af krav fra gældende lovgivning.

I henhold til miljøvurderingslovens § 13 stk. 2 skal myndigheden udarbejde en sammenfattende redegørelse for:

- 1) hvordan miljøhensyn er integreret i planen eller programmet
- 2) hvordan miljørapporten og de udtalelser, der er indkommet i offentlighedsfasen, er taget i betragtning
- 3) hvorfor den godkendte eller vedtagne plan eller det godkendte eller vedtagne program er valgt på baggrund af de rimelige alternativer, der har været behandlet
- 4) hvordan myndigheden vil overvåge de væsentlige indvirkninger på miljøet af planen eller programmet.

De fire punkter behandles i det nedenstående.

Integration af miljøhensyn i bekendtgørelsen

Det er Plan- og Landdistriktsstyrelsens (herefter PLST) vurdering, at udarbejdelsen af miljørapporten i forbindelse med udarbejdelsen af udkast til bekendtgørelsen (herefter bekendtgørelsen) for en energipark ved Nørre Nebel har medvirket til, at relevante miljømæssige forhold er blevet afklaret tilstrækkeligt i løbet af processen, samt at miljørapportens konklusioner har bidraget til at sikre, at bekendtgørelsen ikke strider mod nationale miljømæssige interesser. I udkast til bekendtgørelsens § 4 fremgår, at udpegningsaf arealet, der muliggør realisering af solcelleanlæg og vindmøller, ikke er til hinder for planlægning med henblik på realisering af lavbundsprojekter. Udpegningsaf energiparken muliggør alene en arealreservation til opstilling af solcelleanlæg og vindmøller. Kommunen interesserer sig selv den videre disposition af arealet i sin kommuneplanlægning.

Miljørapporten har vurderet sandsynlige miljøpåvirkninger ved realisering af bekendtgørelsen ud fra et detaljeringsniveau, der modsvarer bekendtgørelsens detaljeringsniveau. Bekendtgørelsen indeholder ikke bestemmelser om placering, type, højde, ydre fremtræden, mv. af solcelleanlæg og vindmøller eller om adgang, hegn, korridorer eller andre bestemmelser om området. Disse forhold fastlægges i den efterfølgende kommunale planlægning eller i den konkrete projektudvikling. Miljørapporten af bekendtgørelsen er derfor foretaget på et overordnet niveau og ud fra eksisterende viden.

Forud for udpegningsaf et areal som energipark sikres det med inddragelse af relevante myndigheder, at nationale interesser ikke taler afgørende imod udpegningsaf, og der foretages i øvrigt en afvejning set i forhold til blandt andet andre nationale interesser. I denne afvejning er det med loven muliggjort at tillægge større vægt på hensyn til energiparker og dermed at varetage nationale interesser anderledes, end hvad der ville være tilfældet uden loven om energiparker.

Miljørapporten konkluderer, at det udpegede areal ved Nørre Nebel ud fra nationale interesser, er et fornuftigt sted at etablere en energipark, og at realisering af en energipark ved Nørre Nebel vil medføre en fremgang i vedvarende energiproduktion i Varde Kommune. Miljørapporten viser samtidig, at realisering af forventes at medføre en række sandsynlige negative påvirkninger, som blandt andet vil afhænge af den konkrete energiparks udformning, størrelse og placering inden for det udpegede areal. I forhold til landskab, kulturarv, materielle gode og befolkning er der i miljørapporten identificeret sandsynlige moderate negative påvirkninger. Indenfor natur og biologisk mangfoldighed kan det ikke afvises, at der kan forekomme væsentlige negative påvirkninger på bilag IV arter, og der kan forekomme sandsynlige væsentlige og negative påvirkninger på beskyttede naturtyper og øvrige fredede arter. Det fulde overblik er vist i tabel 1.

Når der i den efterfølgende kommunale planlægning og projektudvikling fastlægges mere konkrete rammer og detaljer om energiparken, vil der være krav om mere detaljerede miljøvurderinger. I den sammenhæng kan det vise sig, at miljøpåvirkninger fra energiparken kan være væsentlige, selvom de ikke er vurderet væsentlige ud fra bekendtgørelsens rammer. Miljørapporten for bekendtgørelsen er derfor ikke en garanti for, at der ikke senere i processen kan vise sig at være u hensigtsmæssige miljøpåvirkninger.

Tabel 1. Oversigt over de sandsynlige påvirkninger på de enkelte miljøemner ved realisering af udkast til bekendtgørelse.

Miljøparameter	Sandsynlig påvirkning
Landskab	
Ændring af landskabets karakter	Moderat og negativ – ikke væsentlig
Påvirkning af sø- og åbeskyttelseslinjer	Moderat og negativ – ikke væsentlig
Påvirkning af by	Begrænset og negativ – ikke væsentlig

arkitektonisk værdi	
Kulturarv	
Påvirkning af værdifuldt kulturmiljø med Bork Mærsk	Moderat og negativ – ikke væsentlig
Påvirkning af værdifuldt kulturmiljø med Vesterlund, Kragelund, Lønne og Lønnestak	Begrænset og negativ – ikke væsentlig
Påvirkning af kirkeomgivelser	Moderat og negativ – ikke væsentlig
Vand	
Risiko for tilstandsforringelser eller hindring af målopfyldelse: Kystvande og vandløb	Nej
Risiko for tilstandsforringelse eller hindring af målopfyldelse: Grundvand	Nej
Påvirkning af drikkevandsinteresser	Ikke væsentlig
Klima	
Klimapåvirkning fra udledning af drivhusgasser	Væsentlig og positiv
Klimatilpasning til risiko for oversvømmelse	Begrænset og negativ – ikke væsentlig
Biologisk mangfoldighed	
Påvirkning af Natura 2000: Fuglebeskyttelsesområde F43 og F56	Ingen skade
Påvirkninger af bilag IV arter	Kan ikke afvises
Påvirkning af beskyttede naturtyper	Væsentlig og negativ
Påvirkning af økologiske forbindelser og særlige naturbeskyttelsesinteresser	Begrænset og negativ – ikke væsentlig
Påvirkning af øvrige fredede arter	Væsentlig og negativ
Materielle goder	
Påvirkning af ejendomsværdi	Moderat og negativ – ikke væsentlig
Befolkning og menneskers sundhed	
Gener for naboer fra lys, refleksioner og skyggekast	Moderat og negativ – ikke væsentlig
Påvirkning af stressniveau fra støj	Moderat og negativ – ikke væsentlig

Vurderingen af bekendtgørelsens påvirkninger omfatter vurdering af kumulative påvirkninger, og det er især realiseringen af andre energiparker i området, som kan have en kumulativ virkning med energiparken ved Nørre Nebel. De kumulative påvirkninger af miljøemner er medtaget i vurderingen af de enkelte miljøemner vist i tabel 1. De kumulative effekter for de enkelte miljøemner i tabel 1 fremgår af miljørapporten.

Behandling af miljørapporten og udtalelser fra offentlighedsfasen

Udkast til Bekendtgørelse med ledsagende miljørapport og Natura 2000 konsekvensvurdering har været i offentlig høring, samt til høring ved de berørte myndigheder, der omfatter følgende:

- Miljøstyrelsen
- Styrelsen for Grøn Arealomlægning
- Naturstyrelsen
- Slots- og Kulturstyrelsen
- Landbrugsstyrelsen
- Sundhedsstyrelsen
- Ribe Stiftsøvrighed
- Energistyrelsen
- Energinet
- Erhvervsstyrelsen
- Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse
- Trafikstyrelsen

- Vejdirektoratet
- Region Syddanmark
- Varde Kommune
- Ringkøbing-Skjern Kommune
- Energinet
- ArkVest, Arkæologi Vestjylland

Miljørapportens konklusioner og udtalelser fra offentlighedsfasen har indgået i udarbejdelsen af de endelige formuleringer af bekendtgørelsen. PLST har modtaget 20 svar på høringen, hvoraf syv kvitterer uden bemærkninger til bekendtgørelsen eller ledsagende materiale. Høringssvar relateret til bekendtgørelsen er behandlet i et særskilt høringsnotat, som vil være tilgængelig på høringsportalen.dk. I det følgende gennemgås de høringssvar, som omhandler miljørapporten.

Høringssvarene fra borgere og lokale organisationer udtrykker en række bekymringer relateret til de sandsynlige påvirkninger af lokalområdet, der er beskrevet i miljørapporten. Bekymringerne omfatter etableringer af barrierer og tab af værdifuld natur samt af fødesøgnings- og rasteområder. Derudover er der udtrykt bekymring om manglende feltundersøgelser, påvirkning af nærliggende vindmøller og ejendomsværdier samt for mulige effekter ved stigende vandstande.

PLST kvitterer for en række opmærksomhedspunkter og oplysninger om konkrete påvirkninger af lokale forhold i høringssvarene, som ikke ændrer ved konklusionerne i miljørapporten af bekendtgørelsens overordnede rammer for energiparken, men som skal håndteres i den efterfølgende planlægning og tilhørende miljøvurderinger. Der kan ligeledes i forbindelse med efterfølgende planlægning og projektering, ske identifikation af konkrete påvirkningsfaktorer og derefter gennemføres målrettede feltundersøgelser.

Det er ikke muligt at vurdere på dette niveau i planlægningen, om der vil ske ødelæggelse eller forringelse af bilag IV-arternes yngle- og rastesteder. Det vurderes dog på baggrund af lignende projekter, at det med de rette hensyn i den efterfølgende kommunale planlægning er muligt at undgå skadevirkning for arterne. Dertil er der i lovgivningen mulighed for at udskyde vurderingerne for bilag IV-arterne til et tidspunkt, hvor der foreligger et konkret projekt og et opdateret datagrundlag. Vurderingerne udskydes derfor til dette punkt.

Energistyrelsen bemærker at en energipark i det konkrete område kan risikere at opleve udfordringer med netindpasning. Energistyrelsen anbefaler tæt inddragelse af Energinet ved realisering af energiparken, da der er et arealmæssigt overlap med kabelforbindelse fra kommende vindmølleprojekter i Nordsøen, herunder plankorridor til et landkabel fra Energiø Nordsøen, som fremgår af miljørapporten på side 17 og 21. PLST anfører ikke potentiel elproduktion eller kapacitet i miljørapporten, fordi opgørelserne vil være forbundet med stor usikkerhed, da der endnu ikke er kendskab til det konkrete projekt og kommunens lokalplanlægning.

Varde Kommune noterer i deres høringssvar at miljørapporten angiver, at påvirkninger er beskrevet og vurderet på et overordnet niveau. Det betyder, at den efterfølgende miljøvurdering i forbindelse med kommunal planlægning og projekt kan føre til andre konklusioner om væsentlighed. Varde Kommune noterer dertil, hvilke opmærksomhedspunkter kommunen vil have i forbindelse med miljøvurderingen af plan og projekt for en energipark:

- Vedr. landskab vil kommunen have opmærksomhed på, hvordan etableringen af energiparken påvirker det eksisterende uforstyrrede landskab, som i dag fremstår uden tekniske anlæg, da landskabet syd for kommunegrænsen, i Varde Kommune, er udpeget som uforstyrret landskab, og ikke i dag rummer vindmøller eller andre tekniske anlæg.

- Vedr. byarkitektur vil kommune have opmærksomhed på, hvordan opførelsen af vindmøller kan påvirke det visuelle udtryk i både Nørre Nebel by og andre berørte by – eller sommerhusområder, da der allerede i dag er testvindmøller i Ringkøbing Skjern, som kan ses fra boligområde i Nørre Nebel. Dette er ikke gengivet korrekt i miljørapporten.
- Vedr. kulturarv noterer kommunen, at der vil skulle udarbejdes visualiseringer i forbindelse med den kommende planlægning, der viser påvirkninger af kulturmiljøer og kirkeomgivelser, og mener ikke at der kan konkluderes på påvirkning af kulturmiljøet som beskrevet i miljørapporten.
- Vedr. jordarealer og jordbund vil kommunen have vurderet på de indbyrdes påvirkninger mellem energiparken og pumpelaugget.
- Vedr. klima og drivhusgasemissioner vil kommunen have opmærksomhed på livscyklusemissionerne for vind og sol.
- Vedr. Vand, herunder vandområder gør forvaltningen opmærksom på, at der ikke er gennemført en vurdering af mulighederne for de forskellige løsninger til håndtering af vand, herunder nedsivning.
- Vedr. biologisk mangfoldighed, herunder bilag IV arter og beskyttet natur vil kommunen i miljøvurdering af plan og projekt have fokus på en mulig trussel mod bilag IV-arten odde og flagermus. Derudover vil kommunen i miljøvurdering af plan og projekt belyse påvirkningen af areal inddragelse såvel som hydrologisk påvirkning af de beskyttede naturtyper, samt vandhullernes funktion som levested.

Derudover har Varde kommune bemærket følgende:

- Kommunen er kritisk overfor, at der i miljørapporten ikke er gennemført en vurdering af en mulig rydning af skovbevoksningerne, og at en eventuel rydning ikke holdes op mod påvirkningens karakteristika såsom skovbevoksningernes sårbarhed, udbredelse og sårbarhed, samt påvirkningens intensitet.
- Kommunen beskriver derudover en række potentielle udfordringer ved miljørapportens opmærksomhedspunkter vedr. Landskab.
- Kommunen vurderer, at mosen langs Gødel Kanal skal betragtes som yngle- og rastested for odde, hvilket ikke var angivet i miljørapporten.
- Kommunen er kritisk overfor, at der ikke er taget stilling til mulig inddragelse af eksisterende beskyttet natur, og bemærker at disse arealer vurderes at være centrale i forbindelse med økologiske forbindelser og naturbeskyttelsesinteresser.

PLST tager bemærkninger fra Varde Kommune vedr. indhold af miljørapporten og opmærksomhedspunkterne opridset herover for kommende miljøvurdering af planlægning og projekt til efterretning. PLST vil i det nedenstående uddybende kommentere på, hvorledes høringsbidragene til miljøvurdering er vurderet.

Varde Kommune har i deres høringssvar bemærket, at miljøvurderingen af udkastet til bekendtgørelse i relation til påvirkningen af byarkitektoniske værdier i Nørre Nebel, ikke indeholder oplysning om, at de eksisterende testvindmøllerne ved Sønder Bork i Ringkøbing Skjern, som er placeret længere væk end den planlagte energipark, er tydeligt synlige fra blandt andet boligområdet "Søvænget" i Nørre Nebel.

PLST anerkender, at de eksisterende testvindmøller ved Sønder Bork kan ses fra områder især i den vestlige del af Nørre Nebel, herunder f.eks. fra boligområdet "Søvænget". Dette underbygges af en visualisering i miljørapporten for disse vindmøller, der viser testmøllerne set fra, - det dengang under byggemodning, boligområdet "Søvænget". PLST er enig i, at de mulige møller i en evt. kommende energipark også potentielt vil kunne være synlige fra byområder i den vestligste del af Nørre Nebel, herunder boligområdet "Søvænget".

I arbejdet med miljøvurderingen af udkastet til bekendtgørelse er der ikke blevet identificeret beskrevne byarkitektoniske interesser i Nørre Nebel, hverken i form af retningslinjer (udpegninger) i kommuneplanen, rammebestemmelser for lokalplanlægningen i kommuneplanen, eller i konkrete lokalplaner for områder i Nørre Nebel, - heller ikke i lokalplanen for boligområdet "Søvænget". På den baggrund har PLST ikke fundet behov for at ændre i udkast til bekendtgørelse i forbindelse med dens endelige udstedelse, i forhold til sikring af byarkitektoniske værdier i Nørre Nebel. PLST er enig med Varde Kommune i, at der kan være relevante "nabomæssige" hensyn (f.eks. synlighed) at varetage i forhold til boliger o.lign. i Nørre Nebel ved realisering af en energipark ved Nørre Nebel, men at disse hensyn kan varetages i den kommende, mere konkrete kommune- og lokalplanlægning og projekttilladelse.

Varde Kommune har ligeledes i deres høringssvar bemærket, at det i miljøvurderingen af udkastet til bekendtgørelse er anført, at de eksisterende testvindmøller i Ringkøbing-Skjern Kommune ikke skulle kunne opleves fra områder i Nørre Nebel. Kommune anfører at dette ikke korrekt. Kommunen henviser til, at man fra hovedgaden i Nørre Nebel kan se testvindmøllerne, når man kigger mod nord/nordvest hen over parkeringspladsen ved en dagligvarebutik. Desuden henviser kommunen til visualiseringerne i miljørapporten for testvindmøllerne ved Sønder Bork i Ringkøbing-Skjern Kommune.

PLST kan ikke afvise, at det faktisk er muligt at se de eksisterende testvindmøller ved Sønder Bork fra visse positioner inde i Nørre Nebel. Det er dog styrelsens vurdering, at testvindmøllerne fra langt de fleste positioner vil være skjult af bebyggelse og beplantning i byen, og kun vil kunne ses "glimtvist" fra visse positioner i byen. Dette vurderes som udgangspunkt også at ville være tilfældet for eventuelle nye vindmøller i en kommende energipark. Vurderingen af den landskabelige påvirkning af områder i byen Nørre Nebel tager udgangspunkt i "byarkitektoniske værdier", og ikke alene synlighed. Derfor er begrebet "oplevelse" benyttet i beskrivelse af påvirkning. Og da synligheden af eventuelle vindmøller i en kommende energipark, jf. ovenstående generelt synes at ville være begrænset, vurderes nye vindmøller i en eventuelt kommende energipark ikke af få væsentligt betydning for oplevelse af eventuelle byarkitektonisk værdier i Nørre Nebel. På den baggrund har PLST heller ikke fundet behov for at ændre i udkast til bekendtgørelse i forbindelse med dens endelige udstedelse, i forhold til sikring af byarkitektoniske værdier i Nørre Nebel.

PLST er enig med Varde Kommune i, at der vil kunne vise sig at være helt lokale stedspecifikke forhold i Nørre Nebel, hvor et uønsket samspil mellem stedet (byrummet) og vindmøllerne i en eventuel kommende energipark vil kunne opstå. Dette vil i givet fald kvalificeret kunne håndteres i den kommende, mere konkrete kommune- og lokalplanlægning og projekttilladelse.

Varde Kommune har også i deres høringssvar bemærket, at det i miljøvurderingen af udkastet til bekendtgørelse anbefales at etablere afskærmende beplantning omkring solcelleanlægget for at minimere visuel forstyrrelse. Kommunen finder det dog udfordrende at arbejde med afskærmende beplantning i forhold til tilpasning til eksisterende mønstre og strukturer i et landskab, der allerede opleves komplekst på grund af de få og uregelmæssigt placerede læhegn.

PLST anerkender, at det ikke er uden konsekvenser at etablere afskærmende beplantning i et landskabsrum, som ellers opleves som ganske åbnet, for at skærme indblikket til et solcelleanlæg. Dette vil være en konkret afvejning i det konkrete projekt og kommunale planlægning.

Det offentliggjorte udkast til bekendtgørelse for en energipark ved Nørre Nebel indeholder ikke bestemmelser om afskærmende beplantning, og efter den offentlige høring har PLST ikke fundet behov for at tilføje sådanne

bestemmelser til bekendtgørelsen i forbindelse med dens endelige udstedelse. Varde kommune har således muligheder for at fastlægge relevante og kvalificerede bestemmelser om eventuel afskærmende beplantning i den kommende, mere konkrete kommune- og lokalplanplanlægning og projekttilladelse.

Varde Kommune har i deres høringssvar anført, at det ikke kan konkluderes, at der er en begrænset påvirkning af kulturmiljøet "19. Lønne Stak, Lønne, Kragelund og Vesterlund", begrundet i, at det bevaringsværdige kulturmiljø "hverken er indenfor eller grænsende op til det foreslåede udpegede areal". Kommunen anfører, at der i energiparken er tale om potentielt meget høje installationer i bevægelse, som potentielt vil kunne påvirke et område, selvom det ikke ligger indenfor eller opad.

PLST bemærker at, der i vurderingen af påvirkning af det udpegede kulturmiljøer er taget udgangspunkt i de konkrete fysiske elementer, der indgår i det udpegede kulturmiljø. Det er bevaring af disse elementers rolle i formidling af den kulturhistoriske fortælling, der søges værnet igennem udpegningen. *PLST* finder, at kvaliteten af oplevelsen af kulturmiljøer kan være afhængig af kulturmiljøets relation til dets omgivelser, men at dette i udgangspunktet ikke har betydning for kulturmiljøets fortællerværdi. Det antages, at der i den konkrete afgrænsning af kulturmiljøet, er medtaget de nødvendige omgivelser til sikring af fortællerværdien, for de bærende fysiske elementer i udpegning. *PLST* er enig i, at oplevelsen af et kulturmiljø i sig selv kan være værdifuld, men at dette i udgangspunktet vil skulle behandles som et landskabeligt forhold.

På den baggrund har *PLST* ikke fundet behov for at ændre i bekendtgørelsen i forbindelse med dens endelige udstedelse, i forhold til sikring af det udpegede bevaringsværdige kulturmiljø "19. Lønne Stak, Lønne, Kragelund og Vesterlund". Nødvendige, relevante ændringer eller tilpasninger i relation til bevaringsværdige kulturmiljøer og værdifulde kulturarvmæssige landskabselementer vil kunne ske i en eventuel kommende, mere konkrete kommune- og lokalplanplanlægning og projekttilladelse.

Varde Kommune bemærker, at der ikke er gennemført en vurdering af mulighederne for de forskellige løsninger til håndtering af vand, herunder nedsivning. Vedr. biologisk mangfoldighed, herunder bilag IV arter og beskyttet natur vil kommunen i miljøvurdering af plan og projekt have fokus på en mulig trussel mod bilag IV-arten odder og flagermus. Derudover vil kommunen i miljøvurdering af plan og projekt belyse påvirkningen af arealinddragelse såvel som hydrologisk påvirkning af de beskyttede naturtyper, samt vandhullernes funktion som levested. Kommunen vurderer, at mosen langs Gødel Kanal skal betragtes som yngle- og rastested for odder, hvilket ikke er angivet i miljørapporten

PLST bemærker hertil, at der ikke foreligger et konkret projekt og et opdateret datagrundlag via systematiske feltundersøgelser. Derfor kan graden af de mulige påvirkninger kun vurderes ud fra det eksisterende datagrundlag og bekendtgørelsens sandsynlige udfaldsrum. Ud fra dette vurderes det fortsat, at området ikke forekommer særligt egnet for odder som yngle- og rasteområde. Data fra arter.dk og naturbasen viser, at området ikke er kerneområde for odder, og fiskepleje.dk viser meget få fiskearter i vandløbssystemet omkring projektområdet, hvilket gør fødegrundlaget lavt.

For flagermus vurderes det, at det er sandsynligt, at der er ledelinjer langs de to vandløb nord og syd for projektområdet, men at vindmøllerne kan etableres indenfor projektområdet med tilstrækkelig afstand til ledelinjer for at undgå væsentlig påvirkning.

Der er i lovgivningen mulighed for at udskyde vurderingerne for bilag IV-arterne til et tidspunkt, hvor der foreligger et konkret projekt og et opdateret datagrundlag. Vurderingerne udskydes derfor til dette tidspunkt. I forhold til

bekendtgørelsen vurderes det stadig, at et fremtidigt konkret projekt kan tilrettes indenfor rammerne af bekendtgørelsen, så odder og flagermus ikke påvirkes væsentligt. Det er ikke muligt at vurdere på dette niveau i planlægningen, om der vil ske ødelæggelse eller forringelse af bilag IV-arternes yngle- og rastesteder. Det vurderes dog på baggrund af lignende projekter, at det med de rette hensyn i efterfølgende kommunale planlægning er muligt at undgå skadevirkning for arterne.

I forhold til bemærkningerne til vand og vandområder er PLST enige i, at der under anlægsfasen ved jordarbejde og grundvandssænkninger kan ske påvirkninger af eksisterende jordforureninger. Der er med nuværende vidensniveau, ingen kortlagte jordforureninger, som kan påvirkes af projektet. Dette skal miljøvurderes ved realisering af projektforslag, da der kan være nye informationer tilgængeligt, eller forhold i det specifikke projekt, som giver anledning til det. I forhold til udledning af oppumpet grundvand i forbindelse med grundvandssænkning kan vandet udledes med udledningstilladelse til nærliggende vandløb. Eventuelle påvirkninger som følge af dette vil skulle belyses i miljøvurdering af fremtidige projektforslag. Alternativt kan oppumpet grundvand udledes til nedsivning, enten som en diffus afledning over et markareal indenfor projektafgrænsningen, hvilket vurderes at være en realistisk løsning. Der kan ligeledes konstrueres et midlertidigt bassin af overskudsjorden fra byggeprocessen, som kan inddæmme vandet, mens det nedsiver lokalt indenfor projektafgrænsningen. En løsning med nedsivning i nærheden af oppumpningsstedet, vil fungere som en form for reinfiltrationsløsning, dermed vil eventuelle påvirkninger af grundvandsforekomster minimeres.

Til kapitlet om materielle goder bemærker Varde Kommune at der: *"i miljørapporten af påvirkningen af ejendomme henvises der til Boligsiden.dk, (2025 tal) vedr. salgstider for området, og at tallene ligger på niveau med landsgennemsnittet. Varde Kommune kan dog ikke genkende tallene efter at have undersøgt Boligsiden.dk. Her viser tallene, at der generelt for området er længere salgstider. Dykker man ned i tallene, er det specielt boliger til helårsbeboelse, som har væsentlig længere salgstider, hvorimod fritidshuse ligger på landsgennemsnittet. Der bør derfor skelnes imellem fritidshuse og ejendomme til helårsbeboelse. Boliger til helårsbeboelse er derfor mere sårbare."*

PLST kan oplyse at miljøkapitlet er udarbejdet i marts 2025, og dermed benyttes salgstider i området fra marts 2025 – ses der på udviklingen i tallene til i dag, ses de samme tendenser, så der er ikke den store forskel. Der er desuden ikke tilstrækkelige data for Nørre Nebel, eller andre nærliggende lignende byer, hvorfor Varde Kommune benyttes ift. salgstiden op mod landsgennemsnittet. I marts 2025 var salgstiderne for boliger til helårsbeboelse (Villa/rækkehus på Boligsiden.dk) i Varde Kommune på 192 dage, og landsgennemsnittet på 148 dage. Som det fremgår af høringsvaret, har boliger til helårsbeboelse i Varde Kommune (og dermed Nørre Nebel) høj sårbarhed ift. salgstid.

Derudover bemærker Varde Kommune at: *"analysen fra Kraka vedr. solcelleanlæg i afsnit 15.4.1 konkluderer, at ejendomme inden for 400 meter har en betydelig negativ påvirkning, og at påvirkningen herefter ikke vurderes som signifikant. Analysen konkluderer ikke, at det kun er ejendomme inden for 0-400 meter, der påvirkes. Derfor bør ordlyden i vurderingen af den geografiske udbredelse justeres, så det fremgår, at påvirkningen af ejendomme længere væk end 400 meter ikke er signifikant – men dette er ikke det samme som at skrive, at ejendomme længere væk end 400 meter slet ikke påvirkes."*

PLST ønsker, at præcisere formuleringen af miljøvurderingens afsnit 15.4.1. Analysen af Kraka nævner "Vores analyse finder ingen signifikante geneffekter på husprisen, når en solcellepark er placeret mere end 400 m væk" – dog er der en usikkerhed i analysernes metodegrundlag og data. I vurderingen af "påvirkning af ejendomme" kan det præciseres således: *".... Etableres solceller i afstanden 200-400 meter af en ejendom, kan ejendommens værdi falde*

med 3,2 %, mens ejendomme over 400 meter væk fra solcellerne sandsynligvis ikke vil opleve en betydelig påvirkning af ejendomsværdi (Kraka Advisory, 2023)."

Den geografiske udbredelse vurderes ud fra den maksimale afstand, som der kan forventes påvirkninger fra det foreslåede areal til energipark. Da vindmøllers påvirkning strækker længere end solcellers påvirkning (over 400 m), vil den geografiske udbredelse baseres på vindmøllernes påvirkning. Vurdering af den geografiske geografisk udbredelse præciseres således: "Den geografiske udbredelse bestemmes ud fra den maksimale afstand, hvor eventuelle påvirkninger vil kunne måles og vurderes. Som foreskrevet i Energistyrelsens analyse af vindmøllers påvirkning på ejendomspriser, er 3 kilometer den yderste afstand fra projektområdet, hvor negative påvirkninger vil kunne forekomme. Solcellers påvirkning falder indenfor den afstand. Dermed vurderes den geografiske udbredelse til at være lokalområdet."

Varde Kommune bemærker yderligere: "I forhold til vurderingen af intensiteten af påvirkningen af ejendomme bemærkes, at analysen fra Kraka vedrørende solcelleanlægs påvirkning alene er baseret på afstand. Miljørapporten konkluderer, at afstanden har en mærkbar betydning, men der kan også være andre faktorer, som påvirker intensiteten. Det fremgår af analysen, at der ikke er taget højde for de visuelle effekter eller tal fra værditabsordningen. De fleste afgørelser om værditab i forbindelse med solcelleanlæg vedrører netop den visuelle effekt. Afstanden til den visuelle påvirkning er dog afgørende for værditabet. De visuelle gener ved solcelleanlæg bør derfor også fremgå af punktet, da de har betydning for vurderingen af intensiteten."

PLST er enige i, at den visuelle påvirkning har betydning for værditab. Ud fra de overordnede rammer, der stilles i bekendtgørelsen, har det ikke været muligt at lave en fornuftig analyse af den visuelle påvirknings betydning uden at kende det endelige projektets design, placering mm. Derfor læner vurderingen sig op af Krakas analyse, hvor afstand vægtes med særlig mærkbar betydning. PLST er enige i, at det vil være fagligt relevant at visuelle forhold medtages, når de tilstrækkelige detaljer om en mere detaljeret plan eller et konkret projekt er kendte.

PLST har ikke fundet at bemærkningerne og følgende vurderinger har givet anledning til ændring i miljørapportens konklusioner eller indhold af udkast til bekendtgørelse.

Ringkøbing Skjern Kommune noterer i deres høringssvar, at kommunen forventer, at der i udviklingen af projektet tages nødvendige hensyn til nærmeste naboer og eksisterende testvindmøller beliggende i Ringkøbing-Skjern Kommune. Der henvises til Ringkøbing-Skjern Kommunes bemærkninger til afgrænsningsrapporten vedrørende planlagt område for testvindmøller. Derudover noteres det, at det foreslåede areal med udkast til bekendtgørelse er placeret ovenpå et areal, der er udpeget i omlægningsplanen for Den Lokale Trepert for Ringkøbing Fjord. Et areal der er velegnet til udtag grundet den tørveholdige jord og mulige areal for naturtypen strandeng. Dertil bemærker kommunen, at der findes en gryende plan i samarbejde mellem trepartsarbejdet og projektet LIFE Strandeng, som Ringkøbing-Skjern Kommune tager part i, samt at arealet er udpeget som område med potentiale for ny natur. Kommunen bemærker, at der kan være mulighed for multifunktionel planlægning, og opfordrer til, at planlægningen af energiparken vil indtænke udtagning af lavbundsjord og at genskabe strandeng som elementer i et potentielt energiparkprojekt.

PLST tager bemærkninger fra Ringkøbing-Skjern Kommune vedr. indhold af miljørapporten til efterretning. PLST tager til efterretning, at Ringkøbing-Skjern Kommune gør opmærksomme på det planlagte område for testvindmøller, samt sammenfaldet med arealet udpeget i omlægningsplanen for Den Lokale Trepert for Ringkøbing Fjord og den gryende plan om samarbejde mellem trepartsarbejdet og projektet LIFE Strandeng. Da bekendtgørelse om en energipark ikke er til hindre for etablering af lavbundsprojekt, vurderer PLST ikke, at der er en planmæssig

konflikt i udstedelse af bekendtgørelse om en energipark og lavbund med klimahensyn, eller konflikt med efterfølgende kommunal planlægning af lavbundsprojekt.

Ringkøbing-Skjern Kommune har i deres høringssvar gjort opmærksom på, at den foreslåede energipark grænser op mod et udpeget bevaringsværdigt landskab i Ringkøbing-Skjern Kommune og, at dette er ikke belyst i miljørapporten.

PLST bemærker hertil, at den udførte vurdering af påvirkningen af (kommunale) landskabelige udpegninger som følge af en eventuel energipark ved Nørre Nebel er gennemført indenfor rammerne udstukket i det udarbejdede afgrænsningsnotat, som var i høring hos berørte myndigheder i december 2024. Af afgrænsningsnotatet fremgår det, at påvirkningen af kommunale landskabsudpegninger ville omhandle udpegninger i Varde Kommune. Ringkøbing Skjern Kommune har i høringssvaret til afgrænsningen gjort opmærksom på nærheden til landskabelige udpegninger, der grænser op til udkast til bekendtgørelsens areal.

Retningslinjerne for de landskabelige udpegninger i Ringkøbing Skjern Kommuneplan er udformet, så de ikke har betydning for forhold uden for de udpegede arealer. Bekendtgørelsesarealet omfatter ikke arealer, der ligger indenfor de landskabelige udpegninger i Ringkøbing Skjern Kommune og grundlaget for udpegningerne vurderes derfor ikke at blive påvirket af en eventuel energipark ved Nørre Nebel i Varde Kommune. *PLST* vurderer på den baggrund ikke at udpegninger i Ringkøbing Skjern Kommune skulle behandles. Derfor har *PLST* ikke ændret på afgrænsning af miljørapporten.

SGAV har enkelte bemærkninger i deres høringssvar til miljørapporten og udkastet til bekendtgørelse. *SGAV* noterer, at lavbund med klimahensyn er indført som ny national interesse, hvilket indebærer, at kulstofrige lavbundsarealer nu udgør en statslig interesse, der skal varetages i planlægningen.

SGAV noterer derudover, at den lokale trepart har indtegnet skitseprojekter på arealet i *SGAVs* værktøj til registrering af omlægningsplaner, hvilket indikerer et ønske om at inddrage arealet i et projekt om udtagning af kulstofrige lavbundsarealer. Det bemærkes, at dette kan være vanskeligt foreneligt med konkret opstilling af VE på arealet. *SGAV* lægger dog til grund, at kommunen selv afklarer, hvilke arealmæssige interesser, der kan gøre sig gældende i den lokale planlægning.

Til kapitlet Vand har *SGAV* noteret, at det fremsendte høringsmateriale skal betragtes som en overordnet vurdering af potentielle påvirkninger på målsatte grundvand- og overfladevandsforekomster og, at det er en forudsætning for, at energiparken kan realiseres, at der forinden gennemføres konkrete miljøvurderinger til hvert projektforslag, og at flere af de målsatte grundvandsforekomster er i ukendt tilstand for en række parametre, hvilket skal tages i betragtning, når det endelige projekt skal realiseres. Derudover har *SGAV* specifikke bemærkninger til kapitlet Vand og vandområder, som *PLST* besvarer i det følgende.

PLST tager bemærkninger fra *SGAV* vedr. indhold af miljørapporten til efterretning. *PLST* tager til efterretning, at lavbund med klimahensyn er indført som ny national interesse, der skal varetages i planlægningen, samt at den lokale trepart har indtegnet skitseprojekter på arealet i *SGAVs* værktøj til registrering af omlægningsplaner. Da bekendtgørelse om en energipark ikke er til hindre for etablering af lavbundsprojekt, vurderer *PLST* ikke, at der er en planmæssig konflikt i vedtagelse af bekendtgørelse om en energipark og lavbund med klimahensyn, eller konflikt med efterfølgende kommunal planlægning af lavbundsprojekt.

Men hensyn til bemærkningen fra SGAV: *"Ift. påvirkning af målsatte vandforekomster af de biologiske kvalitetselementer for vandløb og sø jf. lov om vandplanlægning noterer SGAV sig, at det fremsendte høringsmateriale skal betragtes som en overordnet vurdering af potentielle påvirkninger på målsatte overfladevandområder, og det er en forudsætning for, at energiparken kan realiseres, at der forinden gennemføres konkrete miljøvurderinger til hvert projektforslag."*

PLST tager til efterretning, at miljøvurderingen er af overordnet karakter, og konkrete påvirkninger af målsatte vandforekomster vil skulle vurderes i forbindelse med den efterfølgende projektudmøntning. Det bemærkes dertil, at det i høringsmaterialet fra SGAV fremgår at *"Når konkrete planer og projekter indenfor det foreslåede udpegede areal skal vurderes, skal der tilvejebringes et opdateret datagrundlag, hvor tilstanden for alle kvalitetselementer skal være kendt og denne viden skal indgå i de kommende vurderinger."*

SGAV bemærker *"at der i afsnit 13.3 omhandlende målsatte vandområder er beskrevet, at typologierne RW1-RW3 er karakteriseret som vandløb med blødt bundsubstrat, mens RW4-RW6 er karakteriseret som vandløb uden blødt bundsubstrat. Disse er ikke gengivet korrekt, da RW1-RW3 jf. vandområdeplanerne er karakteriseret som vandløb uden blødt bundsubstrat, mens RW4-RW6 er karakteriseret som vandløb med blødt bundsubstrat."*

PLST tager bemærkningen til efterretning, og er enige i at typologierne ikke var gengivet korrekt i miljørapportens afsnit 13.3. Den korrekte klassificering af vandløbstyperne, der potentielt vil kunne påvirkes af udkast til bekendtgørelse, er gengivet nedenfor i Tabel 2. Berigtigelsen af vandløbstypologien har dog ikke givet anledning til ændring i miljørapportens konklusioner eller indhold af udkast til bekendtgørelse.

Tabel 2: Målsatte vandløb der potentielt påvirkes ved realiseringen af udkast til bekendtgørelsen.

Vandområde (ID)	Navn	Typologi	Vandløbstype	Længde (km)	Indsatser	Hovedvand opland	Vandområde distriktet
DKRIVER2630	Falen-Lydum Å	RW2	Naturlig	8	Sandfang og mindre strækningsbaserede restaureringer:	Ringkøbing Fjord	Jylland og Fyn
DKRIVER3669	Sønderå Afløb	RW2	Naturlig	1,94	Ingen	Ringkøbing Fjord	Jylland og Fyn
DKRIVER4230	Gestbæk	RW2	Kunstig	1,25	Ingen	Ringkøbing Fjord	Jylland og Fyn
DKRIVER4992	Puldal Grøft	RW1	Stærkt modificeret	5,49	Ingen	Ringkøbing Fjord	Jylland og Fyn
DKRIVER5027	-	RW2	Stærkt modificeret	2,45	Ingen	Ringkøbing Fjord	Jylland og Fyn
DKRIVER5836	Gødel Kanal	RW5	Naturlig	5,1	Ingen	Ringkøbing Fjord	Jylland og Fyn
DKRIVER6307	Sdr. Bork Bæk	RW2	Stærkt modificeret	1,88	Ingen	Ringkøbing Fjord	Jylland og Fyn
DKRIVER6707	Nebel-Lønne Bæk	RW2	Naturlig	4,53	Okkeranlæg og mindre strækningsbaserede restaureringer	Ringkøbing Fjord	Jylland og Fyn
DKRIVER7301	Sædding Bæk	RW2	Stærkt modificeret	1,79	Ingen	Ringkøbing Fjord	Jylland og Fyn

SGAV bemærker at: *"I miljørapporten på s. 71 er der angivet tabel for kvalitetselementerne for kystvande. SGAV gør opmærksom på, at der i tabellen mangler at blive angivet det understøttende kvalitetselement "lysforhold". I afsnit*

om 13.5.2 om vurdering af målsatte kystvande fremgår flere steder følgende udtryk "vil der ikke være tale om en ændring af tilstanden. SGAV gør opmærksom på, at det fremgår af indsatsbekendtgørelsen (BEK nr. nr. 797 af 13/06/23), at projekter og planer ikke må føre til en forringelse af tilstanden. Der må gerne ske en "ændring" af tilstanden i positiv retning. "

PLST tager bemærkningen til efterretning, og er enige i at lysforhold som understøttende kvalitetselement ville kunne tilføjes i tabellen for kvalitetselementer i miljørapporten, samt at "vil der ikke være tale om en ændring af tilstanden" korrekt skulle have været formuleret "vil der ikke være tale om en forringelse af tilstanden". Ovenstående rettelser har ikke givet anledning til ændring i miljørapportens konklusioner eller indhold af udkast til bekendtgørelse.

PLST er enige i at rette henvisning til data om vandområder, herunder grundvandsforekomster, til "MiljøGIS for Genbesøg af vandområdeplaner" ¹. Derudover er PLST enige i, at grundvandsforekomster, der kunne påvirkes af realisering af en energipark, jf. nyeste viden kunne opdateres til følgende: "Bekendtgørelsen påvirker potentielt de målsatte grundvandsforekomster DK110_dkmj_270_ks, DK108_dkmj_995_ks, DK110_dkmj_1106_ks, DK110_dkmj_1059_ps og DK110_dkmj_961_ks, der hører under vandområdedistrikt Fyn og Jylland ¹. Flere af de målsatte grundvandsforekomster har parametre i ukendt tilstand, hvilket skal tages i betragtning, når det endelige projekt realiseres og miljøvurderes."

PLST har ikke fundet, at ovenstående rettelser ikke har givet anledning til ændring i miljørapportens konklusioner eller indhold af udkast til bekendtgørelse.

Naturstyrelsen har noteret, at den som led i aftale om Grøn Trepert er ansvarlig for at etablere vådgøringsprojekter til klimaformål, og derfor er i gang med at undersøge lokaliteter i hele landet. Naturstyrelsen gør opmærksom på arealet, der foreslås udpeget til en energipark, rummer et meget stort potentiale for etablering af et kvælstofprojekt, og at arealet, som er udpeget til energipark, ligger meget lavt og er i dag kunstigt afvandet med pumper af et pumpelag for området. Naturstyrelsen forudsætter, at området fortsat skal holdes kunstigt afvandet ved hjælp af pumpning, for etablering af en energipark. Dette er i høringssvaret underbygget ved billeder af en modellering af vandforholdene i området, hvis pumpning aktivt ophører. Naturstyrelsen finder derfor udlæg af området til energipark meget uhensigtsmæssig, da energiparker kan etableres andre steder, hvilket ikke er tilfældet med det omtalte vådområdeprojekt (Naturstyrelsens sag 25/01004).

PLST tager til efterretning, at Naturstyrelsen finder placeringen af bekendtgørelse om en energipark ved Nørre Nebel uhensigtsmæssig. Da bekendtgørelse om en energipark ikke er til hindre for etablering af lavbundsprojekt, vurderer PLST ikke, at der er en planmæssig konflikt i vedtagelse af bekendtgørelse om en energipark og lavbund med klimahensyn, eller konflikt med efterfølgende kommunal planlægning af lavbundsprojekt.

Etablissement- og terrænkommandoen beder PLST om at meddele Varde kommune, at der efter høring af afgrænsning af miljøvurdering, er taget beslutning om anskaffelse af yderlige varslingsradarer, hvoraf en med stor sandsynlighed vil kunne blive påvirket af vindmøller i energiparken. Det må derfor forventes, at Forsvaret i forbindelse med planlægning af vindmøller i området vil stille krav om, at der gennemføres analyser af vindmøllernes påvirkning af forsvarets radaranlæg.

PLST tager dette til efterretning.

Behandling og vurdering af alternativer

I miljørapporten sammenlignes de sandsynlige påvirkningerne ved realiseringen af bekendtgørelsen for en energipark ved Nørre Nebel med den forventede udvikling, hvis en energipark ikke realiseres. Det kaldes 0-alternativet eller referencescenariet. Hvis bekendtgørelsen ikke realiseres, forventes området fortsat primært at blive anvendt til landbrugsdrift. Derudover forventes det, at de eksisterende landbrugsejendomme inden for området vil blive udviklet.

Der forventes derudover at være en løbende udvikling af natur og vandforekomster inden for arealet, der foreslås udpeget til en energipark, som følge af initiativer i medfør af vandlovgivningen, aftalen om Den Grønne Trepert, mv. Det er muligt, at dele af lavbundsområdet i og omkring det udpegede areal, hvor der ikke allerede forelægger planer eller projekter, skal anvendes til vådlægning og/eller naturgenopretning, jf. aftale om Grøn Trepert. Det vil være op til de lokale grønne trepartar at udpege det konkrete område. Et sandsynligt 0-alternativ er derfor, at hele det område, der er defineret som lavbundsområde, overgår fra landbrugsdrift til vådområde.

Overvågning af væsentlige indvirkninger på miljøet

Ifølge miljøvurderingsloven skal der oplistes et overvågningsprogram af de væsentlige påvirkninger på miljøet.

Realiseringen af en energipark inden for bekendtgørelsens rammer vurderes at lede til et væsentlig positivt bidrag til klimamålene. Bidraget vil overvåges som en del af Energistyrelsens årlige opgørelse af klimastatus og fremskrivning.

Der er derudover vurderet at være væsentlige og negative påvirkninger af befolkning og menneskers sundhed i forbindelse med luftfart og rekreative muligheder. Dog vurderes det, at der i den efterfølgende planlægning er mulighed for at indarbejde mere detaljerede bestemmelser om energiparkens indretning, omfang og udseende, der kan imødegå udfordringerne for luftfart og de rekreative muligheder inden for det foreslåede udpegede areal. Der er derfor ikke oplistet øvrige overvågningsprogrammer i miljørapporten.

Konklusion

Den sammenfattende redegørelse afslutter processen med at miljøvurdere udkast til bekendtgørelse om en energipark ved Nørre Nebel i Varde Kommune. Den sammenfattende redegørelse viser, at miljøvurderingen har været en del af tilvejebringelsen af bekendtgørelsen, herunder hvorledes miljøhensyn er integreret og hvordan indkomne høringssvar er taget i betragtning.

Referencer

1. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Vandområdeplanerne 2021-2027. (2025).